

Head Antsla valla inimesed

On olnud tegus aasta. Aasta algusega kasvas Antsla valla territoorium 4,41 km² ja kaheksateistkümne elaniku võrra, lisandus Lustimõisa küla. 2. jaanuaril avasime Lusti lasteaia uue rühma. Nüüd tegutseb Lusti lasteaia seitse rühma ja lapsi käib lasteaia üle 130.

Rõõmustan selle üle, et Antsla Muusikakool tähistas kevadel viiekümnendat ja Antsla puhkpilliorkester neljakümnendat juubelit. Soovin muusikakoolile andekaid ja teotahtelisi õpilasi, siis püsib kool ja kasvavad peale uued puhkpillimängijaid.

Jätkusid Antsla Gümnaasiumi renoveerimistööd, mis lõpetati suvel ning 2. septembril sai õppetööd alustada juba värskest renoveeritud koolihoones. Koolihoone läks maksma ligikaudu neli miljonit eurot, millest energiatõhususe toetus 594 000 eurot ning kaitseministeeriumi ühekordne investeeringutoetus 1,94 miljonit eurot. Lisaks tuli vallal laenu võtta 1,4 miljonit eurot.

Ka pisikesed asjad valmistavad rõõmu. Alates selle aasta kevadest on võimalik ehitusjätmeid pisikese tasu eest üle anda Antsla jäätmejaama.

Tundub, et õige koha rahva südames on leidnud Antsla Valla Meistrite Päev, mille raames tähistame ka Antsla valla sünnipäeva. Alati leidub kohalikke meistreid ja esinejaid ning osalejaid. Ilusa päeva lõpetas Silver Sepa kuurikontsert "Lõuna-Eesti kuuride ülemhelid".

Linda rahvamaja on pärast renoveerimist tasapisi hoogu sisse saamas. Toimunud on palju sündmusi ja erinevad huviringid on alustanud tegevust rahvamajas. Suvele pandi punkt suurejoonelise elamusõhtuga Kirev Linda. Lisaks toimusid Tartu 2024 raames eriilmelised ja meelde jäävad sündmused Pokumaal, Ähijärvel ja Uhtjärve ääres. Pokumaa on nüüd rikkam mitme kunsteose võrra ning Uhtjärve legendidest ja Elina Nechayeva kontserdist said osa sajad inimesed. Ereda mälestuse jättis haabjasõit tormisel Ähijärvel. Usun, et Tartu 2024 andis energiat juurde meie vaimule kui ka kehale.

Antsla valla noored ja noorsootõotajad on tublid ja aktiivsed. Juba aastaid korraldatakse lastekaitsepäeva ja viiakse läbi tunnustamissündmusi. Ühtlasi valiti käesoleval aastal uus noortevoliko-

gu koosseis, kelle sihid on selged. Jõudu eesmärkide täitmisel!

Lõpule on jõudnud Kuldre veetöötusjaama ja reoveepuhasti rekonstrueerimistööd. Suvel alustati Vana-Antsla vee- ja kanalisatsioonitöökäikide ja veetöötusjaama rekonstrueerimisega. Nüüd pumbatakse sealne reovesi läbi valla suurima tööandja - Antsla Inno Kobelasse ja sealt omakorda Antslasse, kus on kaasaegne reoveepuhasti. Tulevikus peaks ka Uue-Antsla küla reovesi liikuma Antslasse. Lisaks on rajatud Vana-Antslasse kaasaegne tänav koos jalgte ja valgustusega. Ühtlasi on Nursipalu toetusrahade eest rekonstrueeritud ligikaudu 4,5 km kruusateid Litsmetsa, Savilõõvi ja Luhametsa külates. Lisaks tehti ühekordset pindamistöid 3,1 km ulatuses Antsla valla teedel ja tänavatel, selleks et teekate püsiks ja ei muutuks liiga auklikuks.

Valminud on Maratinurga tööstusala detailplaneering ning kohe hakatakse koostama 11 ha suurusele maa-alale eskiisprojekti eesmärgiga taotleda toetust mahasõitude, teede, vee- ja kanalisatsiooni taristu rajamiseks. Olen arvamusel, et ettevõtluseta ja töökohtadeta pole ealnikke ning pole tarvis teenuseid, mida omavalitsus pakub. Järgmisel aastal alustame Nässmõisa järve puhastamisega, et järve oleks võimalik kasutada nii ujumiseks, paadiga sõitmiseks kui ka aastaringseks kalapüügiks. Lisaks alustame lipuväljaku rajamise ja kuuseparkla rekonstrueerimisega, et linn oleks atraktiivne nii kohalikele kui ka külalistele.

Aasta lõpetasime Antsla Linnaraamatukogu ligipääsetavuse ja valgustuse parendamise projektiga, mille käigus vahetati välja valgustid linnaraamatukogus ja hoonesse ehitati lift, et liikumisraskustega inimestel oleks võimalik raamatukogu külastada ning vallavalitsuse teise korruse ametnike vastuvõtule pääseda. See on hea sissejuhatus 2025. aastasse, mil möödub 500 aastat esimese eestikeelse raamatu ilmumisest.

Soovin kõigile heade soovide täitumist ja meeleolukat aastavahetust!

AVO KIRSBAUM
vallavanem

Õnnitleme uut vallakodanikku ning tema vanemaid!

HELM

Eakate jõulukink

Ka sellel aastal saavad Antsla valla vanaduspensionärid jõulukingituse (meepurk ja kalender) kätte 19. detsembril Linda Rahvamajas eakate jõulupeol või alates 6. detsembrist Antsla valla raamatukogudest või Antsla Vallavalitsusest sotsiaaltöötaja Malle Kodu käest tööpäevadel:

E 9.00–12.00
T 14.00–17.30
N 9.00–12.00; 14.00–16.00
R 9.00–12.00

ANTSLA VALLAVALITSUS

Antsla linna kaunistab lopsaka võraga 7 meetrine jõulukuusk

Sellel aastal on kuusepuu pärit Vaabina külast perekond Thealase koduhoovist, kus see asus juba ohustama kõrvalasuvat hoonet. Igihaljast, tiheda koosja võraga okaspuud vaadates on võimalik näha, et kasvupinnas on olnud tema arengu jaoks rikkalik.

20. novembril, mil lumelõrtsine ilm ei soosinud töömeeste ega ka rasketehnika tööd, tuli kuusk plaanipäraselt linna siiski toimetada. Kasvukohas kuuse ohutu langetamise võtsid enda kanda suurte kogemustega Antsla Vallavalitsuse haljastustöötajad, kes koostöös kraanajuht Mihkel Lubiga kuuse turvaliselt treilerile sättisid. Vastutusrikka töö kuuse transportijana teostas Hannes Liba Kasemäe Agrost, kes veetenuse vallale kinkis.

Kõik ei lähe alati aga plaanipäraselt – eelnevate päevade pidev sadu muutis pinnase väga pehmeks ning traktoristil oli omajagu tegemist, et kuuske üldse aiast välja saada. Kuid nagu ütleb vanasõna, kus häda kõige suurem, seal abi kõige lähem. Oma abikäe ulatas Vahur Liibert, kes traktoriga treileri raskest olukorrast välja aitas. Vaatamata eelpool mainitud väikesele ebaõnnele jõudis jõulukuusk Antsla linna siiski ühes tükis ning selle püstitamine kulges probleemideta. Jõu-

ludekoratsioone meisterdasid ja kuusele sättisid haljastustöötajad Rein Voor, Gabriel Liba ja Margus Tammsalu. Oma panuse kaunistamisel andsid ka Signe Tarv ja Marko Hank.

Minu poolt siiras tänu kõigile, kes operatsioonis „Jõulukuusk“ osalesid!

ENE TOOMING
keskkonnaspetsialist

Kaika kandi külade kriisiplaani koosolek

Head Kaika kandi külade inimesed, reedel, 10. jaanuaril 2025 kell 15.30 toimub Kaikamäel kriisiplaani koostamise koosolek.

Loomulikult soovime, et kriise ei tekiks, kuid parim mida me teha saame on nendeks valmis olla. Riik ei jõua kriisi korral iga üksikisikuni, paraku ei jõua ka omavalitsus. Pikaajalise kriisi korral on kogukonnal endal väga suur tähtsus. Kriisiks valmistumise vajalikkust näitas ka 2023. aasta talvine kogemus, kus elektrikatkestus, külm, murduvad puud ja levipuudus sattusid kõik päris pikaks ajaks ühte kokku.

Ootame teid väga Kaikamäele, et üheskoos läbi mõelda piirkondlik koostöö, kuidas saab üksteisele abiks olla ning kuidas edastada infot.

Eeltööna oleme juba kokku kogunud teavet leibkondade valmisoleku kohta. Teeme sellest kokkuvõtte ja läheme kriisiplaani koostamisega edasi.

MTÜ KAIKAMÄE

VALLAVOLIKOGUS OTSUSTATI

19. novembril 2024. aastal toimunud volikogu istungil:
- muudeti Antsla Vallavolikogu 18. oktoobri 2022. aasta määruse nr 20 „Antsla valla arengukava 2022–2036” lisa 2 „Antsla valla investeringute kava 2023–2026” ja kinnitati uues redaktsioonis „Antsla valla investeringute kava 2025–2028“;
 - muudeti Antsla Vallavolikogu 29. jaanuari 2019. aasta määruse nr 2 „Antsla Vallavalitsuse hallatavate asutuste töötajate koosseisude kinnitamine ja töötasustamise aluste kehtestamine” lisa 1 „Antsla Vallavalitsuse ametiasutuse hallatavate asutuste koosseisud”, millega muudetakse alates 1. jaanuarist 2025 Antsla Valla Kultuurikeskuse koosseisu järgmiselt:
 1. Uue-Antsla struktuuriüksusest jäetakse välja majahoidja-koristaja 0,5 ametikohta;
 2. Uue-Antsla struktuuriüksuse kultuurikorraldaja ametinimetuse muudetakse kultuurikorraldaja-majahoidja ametikohaks;
 3. koosseisu lisatakse struktuuriüksus Linda rahvamaja ja ametikoht kultuurikorraldaja-majahoidja.
 - otsustati võõrandada enampakkumise korras Antsla vallale kuuluv alljärgnev vara:
 1. kinnisasi, asukohaga Võru maakond Antsla vald Antsla linn Ööbiku tn 1, registriosa number 2820441, katastritunnus 14401:007:0048, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 1863 m², alghinnaga 3000 eurot;
 2. kinnisasi, asukohaga Võru maakond Antsla vald Antsla linn Ööbiku tn 6, registriosa number 2877141, katastritunnus 14401:007:0061, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 2584 m², alghinnaga 4000 eurot;
 3. kinnisasi, asukohaga Võru maakond Antsla vald Vaabina küla Lõõvi, registriosa number 24360050, katastritunnus 14201:001:0403, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 9503 m², alghinnaga 5000 eurot;
 4. kinnisasi, asukohaga Võru maakond Antsla vald Kraavi küla Mänguplatsi, registriosa number 3018941, katastritunnus 14301:004:0056, sihtotstarve üldkasutatav maa 100%, pindala 1672 m², alghinnaga 5800 eurot.
 - otsustati anda kasutusse enampakkumise korras Antsla vallale kuuluv kinnistu asukohaga Maratinurga, Taberlaane küla, Antsla vald, Võru maakond, registriosa nr 16314950, katastritunnus 14201:001:0137, pindala 11,14 ha, sihtotstarve tootmistmaa (100%). Rendi alghind 70 eurot/ha aastas, tähtajaga 2 (kaks) aastat. Rendilevõtja hooldab maa-ala (niidab või hekseldab heina ja puhastab võsast) vähemalt üks kord aastas.
- Protokolliga saab tutvuda Antsla valla veebilehel: <https://antsla.ee/volikogu-istungite-protokollid>

HELLE SAVI
volikogu sekretär-registripidaja

Maamaksu muudatused
2025. aastal

Maamaksuseaduse muudatustega selle aasta juunikuus tõsteti maksumäärade maksimaalseid määrasid:

2025. a muu maa (äri ja toomine) maksimaalne maksumäär suureneb 1,0%-lt 2,0%-le ning 2025. a elamumaa maksimaalne maksumäär suureneb 0,5%-lt 1,0%-le. Maatulundusmaa piirmäär jääb samaks, mis on 0,5% maa maksumustamishinnast. 2025. aastal jäävad Antsla vallas kehtima samad maksumäärad, mis olid 2024. aastal, milleks on järgmised protsendid maa maksumustamishinnast aastas:

- elamumaale ja maatulundusmaa õuemaa kõlvikule 0,5%
- maatulundusmaale 0,5%
- muu sihtotstarbega maale (sh äri ja tootmine) 1,0%

2024. aastal oli maamaksu järsu tõusu vältimiseks maamaksuseadusega kehtestatud nn kaitsemehhanism – 10-protsendiline (või 5-eurone) piirmäär. 2025. aastal on kaitsemehhanism 50 % (või 20 eurot). Kui 50% on väiksem kui 20 eurot, tõuseb maamaks 20 eurot. Kohalik omavalitsus seda muuta ei saa. Endiselt on maamaksust vabastatud kodualune maa, mille suurus on tiheasustusega alal 0,15 hektarit ja haajasustuses 2 hektarit elamumaad või maatulundusmaal olev õuemaa alune pind.

ESTER HOMMIK
maa- ja planeeringute spetsialist

Kagu-Eesti sotsiaalhoolekande toetusprogramm

Sotsiaalkindlustusamet käivitas jaanuaris 2024 kogu aasta kestnud Kagu-Eesti sotsiaalhoolekande toetusprogrammi, et võimestada Võru, Põlva ja Valga maakonna omavalitsusi strateegiliselt sotsiaalteenuseid planeerima ja teenuste kättesaadavust parandama. Sotsiaalkindlustusamet oli eelnevalt koostöös kohalike omavalitsustega kaardistanud valdade individuaalsed vajadused. Piirkonna suuremate kitsaskohtadena selgusid koduteenuse kättesaadavus, sõltlastele suunatud teenuste puudumine, probleemid sotsiaaltranspordiga ning päevakeskuste vähesus. Samuti on äärmiselt oluline, et sotsiaalhoolekande kvaliteet Kagu-Eestis oleks ühtlane ning toetaks täisealiste sotsiaalhoolekande arendamist omavalitsustes. Programm oli kokkupanud spetsiaalselt Kagu-Eesti omavalitsuste vajadusi ja väljakutseid silmas pidades.

Toetusprogrammi viis läbi MTÜ Sotsiaalse innovatsiooni labor ja kohalikud omavalitsused said lisaks teoreetilistele teadmistele ka praktilisi kogemusi, sh teenuste arendamise ja projektitaotluste ettevalmistamise osas. Kokku toimus 16 koolitusmoodulit, teenusdisaini töötoad Kagu-Eesti erinevates piirkondades kohapeal ning õppereisid. Näiteks käisime Saaremaal ja Narvas heade praktikatega tutvumas. Lisaks oli kogu programmi jooksul nii teenusdisaini raames, kui ka väljaspool seda kasutada individuaalset mentorlust.

Antsla valla sotsiaalvaldkonna koostöövõrgustikul oli võimalus Kagu-Eesti sotsiaalhoolekande toetusprogrammis osaleda. Programmis käsitleti väga erinevaid sotsiaalvaldkonda arendamiseks vajalikke oskusi ja teadmisi alates abivajaduse analüüsimisest ja planeerimisest kuni teenusdisainini ja toimivate lahenduste leidmiseni. Koolitustele kaasasime peale sotsiaaltöö tegijate ka teisi valla spetsialiste, abivallavanema ja valla sotsiaalkomisjoni liikmeid.

Põnevad ja väljakutseid esitavad olid teenusdisaini töötoad, kus oli vaja reaalselt analüüsida sotsiaalteenuste hetkeolukorda ja valida arendamist vajav sotsiaalteenus või üksus. Juba esimestel kokkusaamistel sai meie valla esindajate poolt suuremat kõlapinda eakate abistamine kodus ehk koduteenus, sealhulgas ka hooldamine pereliikmete poolt. Alates 1. jaanuaris 2025 hakkavad kehtima koduteenusele uued riiklikud nõuded ja vaja on hakata osutama ka isikuabi teenust, siis mõistisime, et peame keskenduma koduteenusele ja sellega seonduvale.

Meie peamiseks sihtgruppideks jäid selle protsessi raames üksikud eakad vanuses 80+ ja üksikud mehed 65+, kellel on või olid probleemid alkoholi liigtarbimisega. Teenusearenduses olid suurimateks väljakutseteks dementsuse diagnoosiga ja ratastoolis olevate klientide igapäevaeluga kodus toimetulemise toetamine. Uueks väljakutseks on isikuabi vajavad kliendid, kelle abivajadus on suur ning kodus toimetulekuks on vajalik toetavate pereliikmete olemasolu. Otsime võimalusi neile täiendavate igapäevast toimetulekut toetavate tingimuste loomiseks.

Lisaks teenusdisaini töötubadele, kus oma meeskonnaga viisime läbi erinevaid ülesandeid ja arutelusid, toimusid arutelud ka: koduhooldajatega, Antsla Vallavolikogu sotsiaalkomisjonis, teiste omavalitsuste sotsiaaltöö spetsialistidega ja koos Antsla Vallavolikogu esimehe, sotsiaalkomisjoni esimehe, vallavanema, abivallavanema, sotsiaalteenuste osutajaga. Kogemuste saamiseks külastasime Tartu Linnavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonda, et tutvuda sealse koduteenuse osutamise, heaolumeistri ja hoolduskoordinaatori tööga. Saime palju uut infot.

Heaolumeistri ülesanne Tartus on vähendada eakate kukkumiskiriski kodus keskkonnas. Heaolumeister tuleb appi koduse keskkonna hindamisele, abistab kergemal kodu kohandamisel ja lihtsamatel kodutöödel, mille tarvis spetsiaalset meistrimeest on ebaotstarbekalt kallistellida, kuid mille tegemata jätmine või iseseisvalt tegemine võib eakal põhjustada kukkumisi. Abistab sobivate abivahendite leidmisel ja abivahendite paigaldamisel (käsipuud, potikõrgendused), mis on eakale määratud kukkumiskiriski vähendamiseks, kuid mille paigaldust

ei toesta tarvikut müüv/rentiv ettevõtte. Samuti aitab eaka kodu teha ümberkorraldusi, et eakas saaks kodus ohutult liikuda ja toimetada.

Oleme võtnud eesmärgiks Euroopa sotsiaalfondi avatud taotlusvooru rahastusega luua heaolumeistri töökoht, kes abistab ka koduhooldajaid raskematel töödel, näiteks küttepuude sisetoomisel või siis korrusmajas elava ratastoolis kliendi arsti juurde viimisel.

Plaanis on ka luua koduteenuse PESA - uued ruumid, mis oleksid koduhooldajatele ja koduteenuse klientidele kasutada, mis aitaks koduteenusele lisada toetavaid komponente abivajajate paremaks ja tõhusamaks aitamiseks. Luua pesemisvõimalused neile, kellel kodus ei ole võimalik ennast pesta ja kes vajavad abi pesemisel, et samal ajal saaks ka pesu pestud. Koduteenuse PESAS on ka klientidel võimalik oodata, kui on vaja aega parajaks teha - arsti vastuvõttu või bussi peale minemist oodates vms. Samuti annab see võimaluse koduteenuse klientide sõitude ühildamiseks. Ka on see koht, kus saavad kliendid vajadusel internetipangas ülekandeid teha, videosilla kaudu lähedastega suhelda, omavahel kokkusaamiseks. Lisaks tahame osta esmavajalikke abivahendeid, teenuse parendamiseks (nt trepironija, teiseldatast kaldtee, ratastooli transportimiseks jms) ning luua võimaluse nutikad abivahendite testimiseks.

Kõik need eelnevad ja uued leitavad lahendused toetavad eakate aktiivsust, eakate paremat toimetulekut oma kodus ning erinevate lahenduste kombineerimine võimaldab eakal kauem kodus olla.

Sotsiaalkindlustusamet on lubanud, et toetusprogrammi lõppedes on omavalitsustel võimalus taotleda Euroopa sotsiaalfondi avatud taotlusvoorst rahastust, et ellu viia programmis disainitud sotsiaalteenuseid.

Antsla valla teenusdisaini meeskonnal oli au pälvida MTÜ Sotsiaalse Innovatsiooni Labori poolt välja pandud tunnustus – Parima projekti auhind – 3000 euro väärtuses arendus- ja nõustamisteenus.

Antsla teenusdisaini meeskonna juhina tänan meeskonna liikmeid: Lea Jõevere, Üllar Salumetsa, Kadri Kõivu, Udo Reinsalu, Tiina Lalli, meie mentorit Evelin Kostabi ja kõiki toetajaid ja kaasamõtlejaid. Tänu Sotsiaalkindlustusametile ja MTÜ Sotsiaalse Innovatsiooni Laborile sisutiheda ja väljakutseid esitava toetusprogrammi eest.

MALLE KODU
sotsiaaltöö spetsialist

Programmi rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi toetuse andmise tingimused „Pikaajalise hoolduse kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine“, tegevuse „2.1. Sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine“ raames, SFOS 2021-2027.4.09.23-0002.

Arenguprogrammi on kaasrahasanud Euroopa Liit.

Uued klaaspakendi konteinerid

Eesti Pakendiringlus töö Antsla valda jõulukuul viis uut klaaspakendi mahutit. Need asuvad:

Estakaadi tee algus	Antsla linn
Raudteejaama ring	Antsla linn
Vallamaja parkla	Antsla linn
Keskuse tee (vana vallamaja parkla)	Kuldre küla
Kesk tn 9	Kobela alevik

Mahutisse sobivad tühjad:

- värvilisest ja värvita **klaasist pudelid** ja **purgid** (nt hoidiste, karastusjookide, mahlade, siirupite, alkoholsete jookide taara)
- kosmeetika- ja hooldustoodete **klaaspakendid** (nt lõhnaõli pudelid)

Mahutisse ei sobi:

- akna- ja lehtklaas
- valguslambid ja elektripirnid
- eriotstarbeline ja peegelklaas (nt ahjuvormid, kohvikannud, peeglid)
- keraamika, portselan
- tekstiil, toidujäätmed, segaolmejäätmed ja plastpakend
- ohtlikke aineid sisaldavad pakendid

NB! Klaaspakend tuleb konteinerisse panna **lahtiselt**, mitte koti sees!

Kas teadsid, et kõik klaaspakendid suunatakse ringlusesse ja neist saab valmistada uusi klaaspudeleid ja -purke või et neid kasutatakse klaaskiuna betoonplakkide valmistamisel nende vastupidavuse suurendamiseks?! Aita ka Sina kaasa pakendite taaskasutamisele!

Meie inimesed

7. detsembril tunnustas Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts (ERRS) 15 silmapaistvat tegijat Eestis, kes on oma toimetamistega andnud möödunud hooajal olulise panuse rahvatantsu ja rahvamuusika säilimisse ning arengusse. Auhinnasaajate seas on nii juhendajaid, tantsurühmi, muusikuid kui ka projekte, mis hoiavad Eesti rahvakultuuripärandit elavana ja aitavad seda edasi kanda järgmistele põlvkondadele.

Pikaajaline panus rahvamuusika valdkonda – Celia Roose

Ta on erakordne muusik ja professor, kelle pühendumus Eesti pärimusmuusika hoidmisele ja edasiandmisele on olnud sügavalt mõjus ja inspireeriv. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuria-kadeemia pärimusmuusika kaasprofessorina ja magistriõppe programmijuhina on ta alates 1997. aastast kujundanud uue põlvkonna muusikuid ja õpetajaid. Tema teadlik ja loominguiline lähenemine on aidanud tõsta pärimusmuusika olulisust tänapäeva kultuurimaastikul ning pannud tugeva aluspõhja traditsiooni elu-

jõulisusele. Ta mitte ainult ei õpeta ega praktiseeri pärimusmuusikat, vaid elab selles, olles eeskujuks oma õpilastele ja kolleegidele.

Celia juhendab suvisele laulupeole pürgi-

vat Kaika kuuri mille liikmeskond on tänase seisuga kasvanud 40 + liikmeni.

Palju õnne!

Aasta matkategelane 2024 on Paula Solvak

Eesti matkaliit viis 01.-14.11.2024. läbi „Aasta matkategelane 2024“ hääletuse. Oma hääle lemmikutele said hääle anda inimesed üle Eesti. Erinevaid kategooriaid oli 5.

Paula kohta oli tema nominatsiooni esitaja kirjutanud: „Vaieldamatult ühe Eesti piirkonna – Karula ning ka laiemalt Lõuna-Eestis matkamise propageerija, matkade korraldaja ning matkajuht. Korraldades ja läbi viies eri liike matku – jalgsi, SUPlaual ning suuskadel, sõltuvalt aastaajast. Oma matkadel toob alati välja ka piirkonna loodus- ja kultuuripärandi lisaks erinevatele loodusvaatlusele ning kaasab alati kogu matkaseltskonna ühtseks koosluseks. Arvestab Karula rahvuspargi ja jätkusuutliku turismi põhimõtteid. Alati varmas olema abiks matkade läbi viimisel teistele matkajuhtidele Karula piirkonnas. Tema poolt on ellu kutsutud väga populaarne matk Karula karvane. „Karula karvane“ on matk, kus kahe päeva jooksul läbitakse Karula rahvuspargi 20 kõrgemat tippu.

Tema juhendamisel on ka Antsla vallamaja töötajad teinud toreda matka Karula maadel, seda 2023 aprillis.

Paula on Antsla gümnaasiumi bioloogia ja geograafia õpetaja.

Palju õnne!

Maakonna tublimad

21. novembril korraldas Võrumaa Arenduskeskus Linda Rahvamajas ETTEVÕTLUSKONVERENTSI „AMBITSIIONI OM ?!“ paralleelselt Võru Maakonna ettevõtlike inimeste tunnustamisega. 13 erinevasse kategooriasse oli esitatud ka mitmed Antsla valla tublimad tegijad. Haugas Transport OÜ oli nominent kategoorias „Aasta väikeettevõtte“ ning OÜ MP Puit kategoorias „Aasta mikroettevõtte“.

Laureaadi tiitli said Egely Sarv kui „Aasta noorte kaasaja“ ning Võrumaa Aasta küla 2024 on Kaika kandi külad. Saadud tiitel võimaldab Kaika kandi küladel kandideerida Eestimaa Aasta küla 2025. tiitlile.

„Võru maakonna aasta küla 2024“ rõõmustab Lilian Freiberg. Foto: Aigar Nagel

Kaika kant rõõmustab ja kutsub külla

Rõõm on teatada, et KAIKA KANDI KÜLAD on Võrumaa aasta küla 2024.

See tunnustus on meile kõigile siin või sealpool Ähijärve, sest äärmärgimist leidis eeskätt kogukond ja koostegemine.

Lisaks on tunnustatud mitmete MEIE INIMESTE pühendumust oma tööle, nende seas MEIE CELIAT pikaajalise panuse eest rahva-

muusika valdkonda.

Kõige selle tähistamiseks toimub reedel, 10. jaanuaril kell 19.00 meie kogukonnale ja meie inimestele pühendatud PIDU KAIKA-MÄEL

Rõõmustame koos!

Jõulud ja vaimne tervis: Aita meil noori valgustada

Kallid Antsla valla elanikud,

kätte on jõudnud jõulu-aeg ja sellega seoses soovib Antsla valla noortevolikogu kõigile soojust täis südameid ja rahulikku jõulu-aega. Olgu need jõulud täis erilist vee-detud hetki pereliikmete, sõprade ja lähedastega, mida naerusuul tulevastel aastatel meenutada. Jõulumelu keskel hoidke meele ka enda hinge puhkust anda ning nautida rahu ja helgust, mida jõuluhõng endaga kaasa toob.

Jõulu-aeg on tulede ja sära aeg, ent tingitud väljas võimust võtvale pimedale ajale, on see ühtlasi ka paljude jaoks külm ja muserdav. Uuringud on näidanud, et Eestis esineb talvekuudel rohkem vaimse väsimuse, depressiooni ja ärevuse sümptomeid. Noorte seas, on talvine masendus ja vaimse tervise probleemid eriti levinud probleem. Sellele ei aita kaasa ka noorte vähenenud teadlikkus vaimse tervise teemal.

Kuna Antsla valla noortevolikogus, hoolime meie valla inimestesvaimsest tervisest, soovime sellest teemast rohkem rääkida. Korraldame 2025. aasta alguses meie valla noortele suunatud Vaimse tervise päeva. Sündmusele tahame esinema kutsuma esinejad, kes loengu asemel suudavad olulise vaimse tervise teema muuta noore jaoks naljakaks, kaasahaaravaks, meeldejäävaks ning normaal-

seks kõnetemaks. Meie eesmärk on vähendada vaimse tervisega seotud tabusid, pakkuda noortele tuge ja luua keskkond, kus julgetakse arutatada, kuidas oma vaimset heaolu hoida.

Sellega aga vajame me Teie abi! Noortevolikogule määratud aastast eelarvest jääb väheks esinejate kutsumiseks. Me vajame toetajaid. Hetkel on meil juba 1000 € kogutud, aga vajame veel 1038 €, et see oluline teema noorteni paremini jõuda. Kutsume kõiki valla ettevõt-teid, organisatsioone ja üksikisikuid üles panustama, et see üritus toimuda saaks. Iga toetus – suur või väike – on teretulnud ja teeb erinevuse! Koos Teie abiga, saame korraldada midagi tõeliselt väärtuslikku. Toetusi ootame arveldusnumbrile: MTÜ Antsla Valla Noorte Heaks EE351010220102085010.

Veelkord, ilusat jõulu-aega! Hoidke ennast, enda lähedasi ja aidake meil valgustada noori vaimse tervise teemal. Pakume koos noortele olulist Vaimse tervise tuge, enne kui talve pimedus nad endasse haarab.

Lisaküsimuste korral kirjutage meile emailil anoor-tevolikogu@gmail.com. Oleme valmis teie küsimustele vastama.

Inimesed ei oska tihti oma vaimse tervise muredest või rõõmudest rääkida. Üks lahendus selleks on HUUMORI!

Antsla valla noortevolikogu tahab kutsuda Antslasse stand-up etenduse, kus räägitakse vaimse tervise muredest just läbi naljade ja isiklike seikade.

Selleks on meil vaja SINU abi!

Toeta vaimse tervise stand-up etenduse kutsumist Antslasse!

Rahaline toetus Antsla valla inimeste vaimse tervise arendamiseks. Toetusi võivad saata nii eraisikud kui ettevõtted. Iga panus loeb!

Terapeut ütles, et pean oma tundeid rohkem väljendama.

Aga kas ta ütles, kuidas neid tundeid üles leida ja siis välja näidata?

Täpsemaks infoks kirjuta meile
anoortevolikogu@gmail.com

ANTSLA VALLA NOORTEVOLIKOGU

peaasi.ee

Kuldre Sipsikute jõulud Pokumaal

ANTSLA VALLA NOORTE JA NOORSOOTÖÖ VALDKONNA TUNNUSTUSÜRITUS

6. detsembril toimus Antsla valla noorte ja noorsootöö valdkonna tänuüritus kohvikus Stefan.

Ürituse eesmärk on tunnustada meie kogukonnas silmapaistvamaid noori ja inimesi, kes on panustanud noorsootöö edendamisse.

Kandidaate said esitada kõik juriidilised ja füüsilised isikud. Esitatud kandidaatide seast valis parimad välja viieliikmeline komisjon, kuhu kuulusid Antsla Vallavalitsuse liige, noorsootöötaja, noor, kogukonnaliige ja kooli esindaja.

Laureaadid ja nominendid on järgmised:

- **Hea klassikaaslane:** Priit Paloots
Nominendid: Ketli Markus, Kirke Mai Kambek, Karilin Kimask, Luna Eliise Vaher, Oliver Värton ja Andri Rätsep
- **Silmapaistev kooli esindaja nominent** Kirke-Adora Kärgerberg
- **Tegus noor:** Kert Kits
Nominendid: Ketli Markus, Andero Habe, Luna Eliise Vaher ja Reena Mälton
- **Silmapaistev talent:** Lisanne Kont
Nominendid: Marta Aher ja Lisann Oeselt
- **Hea juhendaja:** Karl-Sander Liiver
Nominendid: Lea Kukki ja Egely Sarv
- **Noorte sõber:** Einike Lemats
Nominendid: Mari-Liis Pärna ja Eerika Lääts
- **Aasta tegu noorsootöös:** Antsla valla Noortevolikogu korraldatud võrkpalliturniir
Nominent: Antsla EKB laste ja noorte linnalaager

Palju õnne kõigile laureaatidele ja nominentidele!

MARI-LIIS PÄRNA JA EERIKA LÄÄTS
Noorsootöötajad

Jah, sel aastal läks plaan nii, et Kuldre Sipsikud otsustasid oma jõulupeo pidada Pokumaal, ja juba üsna detsembrikuu alguses. Jõulukuu algul on Jõuluvanalgi rohkem aega. Mida lähemale jõulud sõuavad, seda kiirem hakkab ka Jõuluvanal. Ja nii oligi! Aga alustame ikka algusest....

Kõik peolised said kokku Pokukoja ees, kust liikusime edasi Padasoomäele. Kokkusaamise ajal oli õues veel üsna valge, kuid juba mõned minutid hiljem hakkas pimedaks minema. Kõik teelised süütasid oma kaasa võetud laternad ja nii muutus olemine lausa muinasjutuliseks. Ka tee ääred olid Pokumaa pererahva poolt kaunistatud. See oli imemõnus matk imelises tuledesäras. Padasoomäele jõudes tervitas meid kõiki ei keegi muu kui Jõuluvana ise. Tal oli väga hea meel meid näha, sest nagu selgus, oli Jõuluvana jõudnud Padasoomäele liiga vara ja pisut juba muretses, et äkki Sipsikud ei tulegi! Ühiselt laulsime ja tantsisime õpetaja Linda eestvedamisel ning kaasa löi ka Jõuluvana. Ja siis algas kingipakkide jagamine. See toimus hubases Puuko toidutares. Kui üks rühm oli kingitusi saamas, siis teised rühmad nautisid püstkotta üles tehtud lõkke ääres imemaitsvat teed või toitsid Padasoomäe põliselanikke- lambaid kaasa võetud porgandite

ja leivaga. Sipsikute lasteaiaas on, võib öelda et traditsiooniks saanud see, et Jõuluvana toob lastele kingituseks puuviljakotid. Nii ka sel aastal. Kotis oli palju imemaitsvaid puuvilju- õunu, pirne, klementiine, kiiviseid ja apelsine. Kotid olid suured ja üsna rasked. Hiljem ütles nii mõnigi laps rõõmsalt, et Jõuluvana toodud puuviljad on kõige, kõige maitsvamad. Enne koju minemist oli peolistel võimalus Pokukoja ringi uudistada, tutvuda selle mõnusa majaga esmakordselt

või siis taasavastada.

Suur, suur aitäh Pokumaa pererahvale vastuvõtmast!

Eriline tänu läheb Sipsikute poolt teele Ilmataadile-ilm oli võrratu!

Aitäh kõigile, kes on lõppeva aasta jooksul meie sõbrad ja toetajad olnud!

Soovime kõigile kauneid ja rahulikke jõule, meeldejäätavat aasta lõppu ning imelist uut aastat!

Kirja pani
ÕP. ANNELI

Loodusõpetus Liblikate rühmas

Novembrikuu oli Lusti Lasteaia Liblikate rühma lastele toimekas. Üheks nädalateemaks rühmas oli "Metsaloomamaad". Soovisime lastele tutvustada Eesti metsades elavaid loomi ning õpetada märkama seoseid looduses: loodust ja märke loomadest saame ju jälgida ka siis, kui keegi silmapiiril ei liigu. Inimese roll looduses on suur ning meie rühma lapsed õpivad seda juba praegu. Nädala jooksul tutvusime erinevate metsaasukatega: hunt, rebane, karu, metssiga, põder ja teised metsloomad. Kutsusime lasteaeda külla jahimehest lapsevanema, kes meile oma hobi tutvustas. Lapsevanem Kristo Liibert näitas jahimeestele iseloomulikke riietust ning rõhutas, et riietus on küll loodusega kokkusulanduv, ent ohutuse mõttes peab teistele jahimeestele märgatav olema. Eks me oleme ju ikka aegajalt märganud tee ääres oranžide vestidega tegelasi. Jahimees Kristol olid kaasas mitmesugused jahipidamisvahendid (peibutusvahendid) ja erinevaid loomanahkaid. Loomanahkade uurimine andis lastele väga eheda võimaluse näha ja katsuda justkui päris looma.

Laste suure huvi tõttu tekkis meil idee külastada Antsla Jahikeskust. Kadrikuu viimasel reedel läksimegi õppekäigule.

Jahimaja jõudes oli peremees Risto Tõniste meid juba rõõmsalt ootamas. Saime teada, et Antsla Jahikeskustel tuleb varsti juubel kuna avamisest saab peagi 10 aastat mööda. Risto tutvustas meile jahimaja, näitas meie metsade ulukeid ja rääkis jahimeeste tegemistest. Lapsed nägid erinevaid jahitrofeesid, said imetleda hundi, kopra, nuge ja ilvese topiseid. Lisaks oli meil taas võimalus uurida erinevate ulukite

nahkasid, koljusid ja põnevaid ning eri suuruses sarvi. Iga metsloomaga tutvudes tutvustas Risto lastele metsaasukate eripärasid, toitumist ja välimust. Risto tutvustas lastele ka erinevaid jahipidamise vahendeid, millest lastele jäi meelde näiteks hundi meelitamiseks mõeldud vahend.

Kokkuvõtteks said lapsed teada, et jahimeeste põhieesmärk ei ole ainult loomade kütmine, vaid nende ülesanne on ka loomi jälgida ning nende tervist ja arvukust hinnata. Looduses viibimine ja loomade tegevuse uurimine on ka tervislik ning nauditav tegevus. Jahimehed hoolitsevad metsloomade eest ning annavad neile vajadusel ka lisasööki.

Lastele meeldis õppekäik Antsla Jahikeskusesse väga. Tähtis oli, et nad

nägid meie metsade loomi elusuures. Jahimaja on väga hubane ja põnev õppimise koht. Lapsed oleksid väga tahtnud näha ka karu topist. Seega: Antsla Jahikeskus, jääme ootama!

Täname erinevaid kohalikke ettevõtteid, kelle juures oleme saanud käia õppekäikudel: Ivaski talu, Karula loodusparki, Tõnise talu ja Antsla Jahikeskust. Õppekäigud toetasid meie õppetegevust kinnistamiseks teoreetilisi teadmisi, lapsed said näha ja uurida elusloodust ja metsloomade elu oma silmaga. Soovime tänada ka kõiki Liblikate rühma vanemaid, kes on meid nõu ja jõuga toetanud!

LUSTI LASTEAIA LIBLIKATE RÜHMA ÕPETAJA

Tänuõhtu Antsla Gümnaasiumis

Aastal 2020 sõlmisid Võrumaa omavalitsused hea tahte lepingu, mille strateegiline eesmärk on saavutada 2024. aastaks omavalitsuste haridus- ja kultuuri tegevuste mahetooraine kasutamine pakutavas toidus vähemalt 20 protsendi ulatuses. Eesmärkidest tahame rõhutada kohaliku tooraine kasutamise väärtustamist, tervislikku toitumist. Soov on pärandada oma lastelastele puhtam muld, põhjavesi ja planeet.

Jõulueelsele tänuõhtusöögile 12. detsembril Antsla Gümnaasiumis kogunes 60 haridusasutuste kokka, koolide ja omavalitsuste esindajat. Õhtu peakokk oli Kaspar Karjus Metsarestoranist Ürg. Mahekoogi kokkupanekut KOV esindajatega laval assisteeris Maarja-Liis Karjus.

Lisaks maitstvale mahetoidule sai nautida mahedat muusikat Kaspar Kurve ja Uku Freibergi esituses ning üllatusesinejaks oli Irene Kivaste oma mustkunsti showga.

Kuidas maakonna haridusasutustel on nende aastate jooksul läinud? Kõikide omavalitsuste munitsipaalharidusasutused on saavutanud vähemalt 20% osaluse mahetooraine pakkumises, liitumas on nii erakoolid kui riigikoolid. Silmapaistvaid tulemusi on näidanud Antsla Gümnaasium, kus on saavutatud 40%

mahetooraine ulatus. Selles on suur roll Antsla Gümnaasiumi ettevõtlikusel mahejuurviljade kasvatamisel mahetaluniku maadel. Mahepõllulul kasvavad valge peakapsas, porgand, punapeet, kõrvits ja maitseroheline. Suur tänu meie heale koostööpartnerile Alo Abilisele. Idee elluviimisel on olnud mitmeid raskusi. Koolitoidu pakkumist teostada ühe euro eest päevas õpilase kohta on üsna keeruline ettevõtmine. Teine kitsaskoht on kohaliku mahetooraine mittepääsuv tootmine ja hoiuruumide puudumine. Tänu mahetooraine laialdasemale pakkumisele on nii mõnigi tootja korraldanud ümber oma toodete pakkumisi. Näiteks Metsavenna talu hakkas haridusasutuste soovil tootma ja pakendama mahepiima. Teostumas on idee luua mahetooraine pakendamise ja hoiustamisega tegelev kompleks Setomaa mehe Margus Timmo ettevõtmisel.

Suureks abiks on riigipoolne toetus nendele haridusasutustele, kes kasutavad koolitoidu valmistamisel mahetoorainet vähemalt 20% ulatuses.

Antsla Gümnaasiumi uued väljakutsed on jõuda 50% mahetooraine kasutamisele koolitoidu valmistamisel.

Kaugem eesmärk on jõuda koo-

lirestorani mõtte elluviimiseni, kus õpilastel on lisaks toitvale lõunasöögile esteetilised elamused ja nad omandavad oskused ning teadmised kujundada oma toidulaud tervislikuna.

Jõulukuul on kombeks soovida

häid soovide. Soovime, et järgnevatel aastatel lisanduks kohalikke mahe- tootjaid, kelle abil oleks võimalik koolis õpilaste toidulauda veelgi rikastada. Soovime, et riigipoolne toetus jätkuks ja kasvaks. Kõigile ettevõtlikele mahetooraine propagee-

rijatele ja koostööpartneritele soovime jätkuvat indu ja tugevat tervist!

TALVO KONT
Katrin Martinfeld

Anna vanapaberile uus elu!

Just nii tegid seda Kuldre väikesed ja suured Sipsikud.

Taaskasutamine on tänapäeval moes! „Moekad“ on ka Kuldre lasteaia lapsed!

Terve selle õppeaasta me õpime kuidas loodusele head teha. Kõik ikka selleks, et meie tänased lapsed omandaksid loodust hoidvad teadmised ja oskused, et neid oma edasises elus rakendada oskaksid. Täna on lasteaia igapäevaeluosa see, et tarbime toitu mõistlikult (tõstame toitu ise oma taldrikule ja nii palju kui jaksame ära süüa), kompostime biojätmeid, sorteerime jätmeid liigiti ning taaskasutame neid meile jõukohasel moel.

Oktoobrikuus käisid kõige suu-

remad Sipsikud õppekäigul Räpina Paberivabrikus. Õppekäigul tutvusime paberitoomise ajaloo ja nägime teha seest poolt. Huvitav oli kuulda, et õige vanasti tehti paberit kaltsudest. Kaltsusid koguti kokku inimeste käest, kellele anti vahetuskaubaks savinõusid. Peamine mida me teada saime oli see, et paberit ei saa valmistada ilma veeta. Ei vanasti, ega ka tänapäeval. Vett kulub selleks väga palju. Nii ongi paberivabrikud veekogude äärde ehitatud, et oleks kust vett saada. Tänapäeval kasutatakse vett korduvalt, sest see on loodus-sõbralik. Räpina Paberivabrikus valmistatakse paberit, õigemini küll kaupade transportimise nurki

ümbertöödeldud vanapaberist. Vanapaberiks on enamjaolt kaupluste kaubakastid. Need purustatakse suurte purustitega. Leotatakse suures veevannis, sõelutakse ja pressitakse suurte rullide abil õhuke- seks ja kuivatatakse. Kahjuks seda me ei näinud kuidas tehas töötab, sest hetkel seisis paberipressimise liin. Õppepäevalt tulime tagasi teadmise, et vanapaberist uue valmistamiseks on meil vaja eelkõige koguda puhtast vanapaberit. Seejärel see purustada/ribastada ja siis vees leotada. Järgmiseks tuleb saadud mass raamidele nõrguma panna ning üleliigne vesi massist välja suruda. Lõpuks pannakse kõik pressi alla ja kuivatatakse

ning uus käsitööpaber ongi valmis. Just nõnda toimetasid meie lasteaia kõige pisemad „Mängusipsikud“, mis siis, et nemad ekskursioonil ei käinud. Nii valmisid esimesed taaskasutamise teel valmistatud käsitööpaberid meie lasteaias. Valmistatud paberitest valmisid isade- päeva kaardid. Iga kaart oli täpselt isemoodi ja isesugune. Ise tehtud, hästi tehtud!

Pisikeste eduelamusest said indu suuremad Sipsikud ehk „Tähesipsikud“. Täna on neil valminud imeilusad jõulukaardid. Kaartide valmistamisel kasutati veel taaskasutamiseks sobivaid materjale. Motiivid jõulukaartidele tehti mullikile abil. Jõulutervitu-

sed oma sõpradele ja lähedastele saadame teele ümbriku ja postmargiga.

Õppekäiku Räpina Paberivabrikusse toetas ning paberivalmistamiseks vajaminevad vahendid (paberihunt, kannmikser, paberivalmistamise raamid) soetati lasteaias käiva projekti „Kuldre Kooli lasteaia „Sipsik“ rohetehnoloogia teadlikkuse suurendamine“ toetusel. Projekti toetab Eesti riik.

Säästlike ja taaskasutussõbralikke jõulupühi kõigile!

Kuldre lasteaia rohelised
uudised pani kirja
ÕPETAJA MAI UUS

Palju õnne!

95
ERNA TOLMOV

90
LEILI LOHUVÄLI
ILSE KALDA

85
ENDEL SIIL
MAIRE ARRO
VALVE STEINERS

80
HELE POTTER
RAIVO RAAM
TIJU JOAB
KALEV MANDEL
HELGI PANTALON

75
LUULE VOITKA
MADIS VANNIK
VLADIMIR VASSILJEV

70
SULEV KIRS
ANDRES KÄRGENBERG
ELLEN VISNAPUU
NATALIA AIDLA
LEO KÄRGENBERG

Urvaste Külade Selts tervitab ja tänab kõiki kaastöötajaid, kaasamõtlejaid ja toetajaid saabuvate pühade puhul. Tulgu pühad valged ja helged. Rõõmu ja rahu igasse kodusse.

Südamlik kaastunne lahkunu lähedastele!

HELJU SOIKKA
31.10.1950 - 25.11.2024
LAINE LÜÜS
04.09.1927 - 26.11.2024
ÕIE LEHTME
07.08.1934 - 27.11.2024
REIN PALOOTS
21.08.1942 - 01.12.2024
ÜLO PUKK
17.08.1937 - 08.12.2024
VOLDEMAR MAHNATŠOV
07.09.1947 - 11.12.2024
HELGI UPPIN
12.03.1936 - 12.12.2024

KULTUURIKALENDER

21.12 kell 14 Antsla valla jõulukontsert, Linda rahvamaja;
28.12 kell 19 Aastalõpupidu ansambliga MaMa, Tsooru rahvamaja;
31.12 kell 23 Uusaastapidu, Linda rahvamaja;
05.01 kell 14 Tsooru mälumäng, Tsooru rahvamaja;
18.01 kell 17 Triin Lellep ja Mart Sander, Linda rahvamaja;
21.01 kell 18 Vallavillak 2024-2025, Antsla Kultuurikeskus;
25.01 kell 21 Lõuna-Eesti talipidu: Terminaator, Linda rahvamaja.

KIRIKUTEATED

Jumala Vaim, on mind loonud ja Kõigevägevama hingeõhk on andnud mulle elu. li 33:4

22. detsember 4. advent

Kell 11.00 Urvaste kirikus.
Kell 16.00 Antsla palvemajas

24. detsember Jõuluõhtu

Kell 17.00 Urvaste kirikus. laulab koguduse segakoor.

25. detsember 1. jõulupüha

Kell 11.00 Urvaste kirikus. Kaetud on armulaud.
Kell 14.00 Heimtali kirikus.

26. detsember 2. jõulupüha

Kell 11.00 Urvaste pastoraadis. Kaunimate jõululaulude laulmine.

29. detsember

Kell 11.00 Urvaste kirikus.

31. detsember Vana-aasta.

Kell 17.00 Urvaste kirikus.

1. Jaanuar Uus-aasta

Kell 17.00 Urvaste kirikus

5. jaanuar

Kell 11.00 Urvaste pastoraadis.
Talvekuudel toimuvad jumalateenistused soojas Urvaste pastoraadis igal pühapäeval kell 11.00.
Urvaste koguduse õpetaja tel. 5118271

VANAD UUDISED

Olevik 6. detsember 1904

Segasõnumed oma maalt ja võersilt: Urvaste kihelkonnast.

Ebausk öitseb siinse rahva seas õige laialt. Tarkade ja kaardimooride käest käidakse nõuu küsimas ning rohtu ot-simas ja unenägude järele kuulutatakse tulevaid asju ette. Jääb kellegi loom haigeks – minnakse nõia juurde, varas-tatakse midagi – minnakse nõia juurde; juhtub õnnetus või haigus – jälle nõia juurde. Iseäranis on keegi Koikküla „tark“ suure auu sees. Temal olla „vana piibel“ ja ta teada kõik asjad.

Alles neil päevil jutustas üks vana Vastse-Antsla peremees, et Koikküla tark kõik asjad teab. Näituseks, missu-gused lehmaj ja hobused kellelgi on, kuidas toas majariistad seisavad, kus pool sāngi peaots on jne.

Ühel perenaisel jäänud jalg haigeks. Ta ei teadnud isegi, kust vea saanud. Lāinud targa juurde. See seletanud, et ta jala sigade söötmise juures āra nikas-tanud. Nūūd tulnud ka naisel meelde, et ta tõesti sigadesöötmise juures kord jalale haiget oli teinud. Naise imestele-mine nõia tarkuse üle oli muidugi piir-rita suur. Kuid nende ridade kirjutaja arvab, et kui nõid öelnud oleks, et nai-ne lehmi talitades jalale viga on teinud, siis ka naisele meelde oleks tulnud, et ta tõesti karja talitades jalga vigastanud oli. Niiviisi oleks nõid naise suureks rõõmuks ikka tõtt rāākinud. –

Mõne nādalī eest varastati ühest Vastse-Antsla valla talu aidast mitme-sugust kraami āra. Jālle mindi targa juurde. Abiotsija valetanud targale, et temal hobune āra varastatud olla. Kuid ega tark ennast petta lase. Ta ütelnud kohe mehele, et temal küll riideid ja muud kraami varastatud on, aga mitte hobune.

Tark seletanud siis pikalt ja laialt, kuidas vargus toime on saanud ja kui-das varast kätte võib saada. Mees pi-davat iga pūhapāev kirikus kāima; seal saavat üks inimene seletama, kes varas on. Mees kāia nūūd ka hoolsaste ki-rikus, kuid – oh āpardust! senini pole veel keegi ilmunud, kes varga üles an-naks.

Imelik, et inimesed pettusest aru ei saa: Teab tark oma „vana piibli“ abil, kuidas varastati ja kus varga üle teateid võib saada, siis peab ta ju ka teadma, kes varastas, kus varastatud asjad on ja kes vargusest teab. Ei tea ehk ei taha ta seda mitte ütelda, siis peab arvama, et ta kas midagi ei tea, ehk ise vargust toi-me saata aitas. Kuid rahvas ei armasta asja üle järele mōtelda, vaid usub, mis tark ütleb. –

Niisamasuguseid asju jutustatakse ka Sangaste „pudelisse puhkujast“, kes tūhja pudelisse puhub ja seega hādalī-si arstīb. Leidub ka küllalt inimesi, kes tema tembutamist usuvad. Vanamehel olla sagedaste vaimudega tegemist. Nimelt pikset kardab ta kangesti, nōn-da et ahjus varju peab otsima. Vistist on vanamehel Eesti muinaslugu, mil-les rāāgitakse, et Pikker oma nooltega kurjevaimusid tappa pūūab, tuttav. Ta kardab siis, et Pikker teda kurjavaimu-de hulka loeb ja teda nooltega trehvata tahab.

Keegi Sangaste valla perenaine andnud mustlasele, kes tema poega ter-veks lubanud teha, paarikūmne rubla ümber raha. Mustlane lāinud rohu jā-rele ja pole veel tānani tagasi tulnud. Naine kahetses küll oma kerget meelt, kuid kahetsus tuli liiga hilja.

Pole sugugi ime, et rahvas veel eba-usu kūtkes nii kinni on. Kannab ju rah-vas oma nooresoo kasvatus ja haridu-se eest liig vāhe hoolt. Lapsed õpivad vaevalt lugema. Tuubitakse ka mōni kirikulaulu salm ja Vene keele sõna pāhe ja sellega on asi joones. Nen-de ridade kirjutaja on õige palju lapsi nāinud, kes māāratud aja vallakoolis on kāinud, kuid vāga vāhe nende seas niisuguseid leidnud, kes rahuloldavalt Eesti keeli kirjutada ja neli esimest rah-kenduse-jagu mōistavad. Vaevalt kūm-ne seast oskab üks jagada ja seegi teeb veel vigasid.

Kooliōpetaja sūūks võib vaevalt niisugust asjaolu pidada: nad pūūavad teha, mis võivad. Sūūdi on lastele vōe-ras keeles õpetamine ja rahva leigus koolide vastu. Siinsetes koolides on see harilik nāhtus, et lapsed 105-110. koolipāevast lābistikkū 20-40 pāeva puuduvad. Paar aastat tagasi puudu-sivad ühes Vastse-Antsla vallakoolis lapsed 105,. koolipāevast lābistikkū 49 pāeva, s. o. peaaegu pooled pāevad. Paar last puudusivad saja pāeva ümber, kāisivad seega kōigest 5 pāeva koolis. Et koolitōō niisuguste tingimiste juure edeneda ei vōi, on arusaadav. Ka takis-tab koolitōōd see, et lapsed sūgise õi-gel ajal kooli ei tule. Kāesoleval aastal olivad okto-bri-kuul koolid lastest ko-guni tūhjad.

Rahvas kaebab kehvale aegade ja ajapuuduse üle, kuid kōrtsis jorutada on aega ja raha küllalt. Kandku Urvaste rahvas oma nooresoo kasvatus ja hari-duse eest rohkem hoolt, siis kaovad ka ebausk ja muud ebavoorused.

Tartu 2024 korraldajad: seljataha jääb imeline aasta, kuid see on vaid algus ja kultuuripealinna mõju kestab edasi

Tartu 2024 pani punkti Euroopa kultuuripealinna tiitliaastale Tartus ja Lõuna-Eestis. Aasta jooksul said küllalised osa enam kui 1600 sündmusest, mis rääkisid omal moel loovkontseptsiooni Ellujäämise Kunstide lugu.

Tartu-, Põlva-, Võru- ja Valgamaa ning Viljandi linna omapära ja kommete segunemisel sündis Lõuna-Eesti kõigi aegade suurim ühisprojekt, mille mõju ulatub siinsest piirkonnast ja praegusest aastast kaugemale. Üheskoos pandi enam kui tuhande kultuuriloojaga alus regiooni pikaajalisele muutusele, nii loojate kui ka publiku seas terves Tartus ja Lõuna-Eestis.

Kultuuriministri Heidy Purga sõnul on Tartu 2024 kultus kanda kinnitanud nii Eestis kui ka mitmel pool mujal Euroopas. „Tartu tõi Euroopa kultuuripealinnana kogu sektorile juurde oskust, julgust ja võimekust mõelda ning suhelda globaalsemalt, aga seejuures mitte ennast ära kaotades, vaid vastupidi – oma hoides ja veel rohkem hinnates,” ütles Purga. „Olen kindel, et selle aasta vilju saa-

me nautida veel mitmetel tulevastel aastatel.”

Kultuuripealinna aasta tegevustesse mahtus palju. See ei tähendanud üksnes kõrgel tasemel etendusi, kontserte ja vabaõhuüritusi, vaid euroopalike väärtuste, kultuuri- ja mõttemaailma kokkutulemist. Lõuna-Eesti eripära avas enam kui 1600 sündmusega programm andis paljudele põhjuse tulla külla ning avastada piirkonda.

Tartu 2024 juhi Kuldar Leisi sõnul näitas kultuuripealinn, et Lõuna-Eesti 20 väga erineva ja omapärase omavalitsuse koostöös on võimalik ja see jääb kestma ka peale 2024. aastat. „Ma loodan, et kõik need kohalikud omavalitsused, nende juhid ja kultuuriloojad, kes on kultuuripealinnaga seotud, sellest tõukest nüüd vaimsust edasi kannaksid ning enam kui 500 välismaa partnerit siia samuti tee tagasi leiaksid,” ütles Leis.

Kultuuripealinna mõju mõistame aastate pärast

Paljud Tartu 2024 ellukutsutud

sündmused jätkuvad nii Eestis kui ka välismaal. Juba praegu koguvad Ellujäämise Kunstide dokprogrammis valminud lühifilmid tunnustust välisfestivalidel, Ryoji Ikeda heliteos koos Eesti Filharmoonia Kammerkooriga jõuab Pariisi, rahpeuskandaali avav „Rahamaa” liigub maailma ning jõuab suvel taas Tartu publikuni ning kontserti „Pärt ja Händel” kuuleb Euroopa lavadel.

Tartu 2024 loovjuht Kati Torp väljendas suurt rõõmu, et kultuuripealinn koostöö toimus niivõrd suures mastaabis. „Tahame, et rahvusvaheline kultuurivahetus saaks kultuuripealinna tulemusel Lõuna-Eesti traditsiooniks ning oleks rahvusvaheliste residentuuride, näituste, lavastuste või muude tegevuste kaudu avatud kogu Euroopale,” sõnas Torp. „Seljataha jääb imeline aasta, kuid see on vaid algus – ellujäämise kunstide mõju kestab edasi ka järgnevatel aastatel.”

Eesmärk jõuda miljoni külastajani

Tartut ja Lõuna-Eestit külastas sel aastal 90 kõrgetasemelist delegat-

siooni 1400 külalisega 20 erinevast riigist. Kultuuripealinna tegemisi kajastati enam kui tuhandel korral rohkem kui 20 riigi mainekates meediakanalites. „See näitab, et Lõuna-Eesti koos oma eripäradega kuulub Euroopa väärtusruumi ning võiks ka edaspidi olla rahvusvaheline kohtumispaik,” ütles Tartu 2024 rahvusvaheliste suhete juht Erni Kask.

Kuigi täpsed kokkuvõtted selguvad alles lõpparuandes, siis juba praegu võib öelda, et esialgsete prognooside kohaselt käis kultuuripealinnas ligikaudu miljon külastajat, kellest enam kui 100 000 välismaalt. See ületab kõiki kultuuripealinna esialgselt seatud ootusi.

Enim külastatud sündmused olid Piletilevi andmete järgi Tartu 2024 laulu- ja tantsupidu, lauluväljaku suurspektaklid, hittlavastus „Rahamaa” ja näitus „Metsikud bitid”. Tartu 2024 Autovabaduse puisteed külastati 177 000 korda, üle 10 000 inimese külastas nii Tartu 2024 avamist „Suudleva Tartu” kontsertetendust kui ka suvepidu augustis. Ryoji

Ikeda näitust on novembri lõpuks vaadatud enam kui 7800 külastajat.

Lõppraport avaneb rahvusvahelisel foorumil

Tartu 2024 mõju hindamiseks korraldab kultuuripealinn laiaulatusliku uuringu, mis kaardistab tiitliaasta mõju Lõuna-Eesti kultuurile ja majandusele. Uuring tehakse koostöös Konjunkturiinstituudi ja Norstatiga. Tulemusi tutvustatakse 2025. aasta sügisel rahvusvahelisel Kultuuri-kompassi foorumil.

Aastalõpu peo pealkiri „Jää ja loo” sümboliseerib kestmist ja edasi loomist. Sellega, millised ellujäämise kunstid Tartu 2024 programm Eestile ja Euroopale tulevikuks kaasa annab, saab tutvuda Tartu 2024 pärandi kodulehel.

Galerii: jooksvalt pressikonverentsilt.

Lisainfo:

ARMAS RIIVES

Kommunikatsioonijuht

SA Tartu 2024 | Euroopa

kultuuripealinn Tartu 2024

+372 5625 8385 | armas.riives@tartu2024.ee

Võrumaa Arenduskeskus koostöös Võru maakonna omavalitsustega ootab kandidaate maakonna teenetemärkidele

Võru maakonna vapimärk on maakonna kõrgeim autasu, mis antakse elutöö eest neile, kes oma töö ja tegevusega on oluliselt kaasa aidanud maakonna arengule.

Võru maakonna teenetemärgiga tunnustatakse kodanikke, kes on silma paistnud maakonna jaoks olulise saavutusega.

Vapi- ja teenetemärkide andmise taotlusi võivad esitada maakonna omavalitsused, volikogud, juriidilised isikud, liidud, ühingud, seltsid, klubid ja eraisikud.

Taotluse vormid ja lisainfo teenetemärkide kohta on leitav Võrumaa Arenduskeskuse kodulehelt (www.vorumaa.ee).

Digitaalselt allkirjastatud taotlused on oodatud e-posti aadressile: arenduskeskus@vorumaa.ee.

Paberkandjal taotlused saata märksõnaga „Teenetemärgid“ SA Võrumaa Arenduskeskuse postiaadressil Jüri 12, 65620 Võru.

Antsla linnraamatukokku ja II korruse ametnike jutule saab liftiga!

Reede, 13. detsember 2024 jääb Antsla linnaraamatukogu ja vallamaja ajalukku päevana, millest alates on teisel korrusel asuvasse raamatukokku, volikogu saali ja ametnike jutule võimalik sõita liftiga.

Projekti eesmärgiks oli Antsla linnaraamatukogu ligipääsetavuse ja valgustuse parendamine. Projekti esialgne eelarve oli 75 445 eurot, millest 50% ehk 37 722 eurot oli toetus.

Projekti käigus täideti ka Päästeameti nõuded, mistõttu olid projekti tegelikud kulud 112 017,37 eurot.

Lifti ehitamiseks saadi lisaraha rahvaraamatukogude arendusprojekti (rahvaraamatukogude kiirendi) kaudu. Projekti käigus parendati linnaraamatukogu juurdepääsetavust.

Sügismeloodia tantsumemmed olid abiks lifti ametlikul avamisel.

AASTALÕPU PIDU 2024

28. DETS 19:00

TSOORU RAHVAMAJA

ans. MaMa

AVATUD kultuurikotvik

LAUDADE BRONEERIMINE: KRISTA 5853 4682

antslakultuur.ee

10 eur

Antsla valla

LUMEVANGIS

Piret Kalda Tõnu Oja

Author Peter Quilter
Lavastaja Egon Rüter
Kunstnik Rina Vanhanen
Tõlkija Hannes Villemson
Heli Juhan Enniko

21.12 TALLINN SALME KULTUURIKESKUS
22.12 JÕELÄHTME RAHVAMAJA kl 16
10.01 RANNU RAHVAMAJA
11.01 VIILANDI PÄRIMUSMUUSIKA AIT
12.01 AVINURME KULTUURIKESKUS kl 16
13.01 KADRINA RAHVAMAJA
18.01 KAMBJA KULTUURIKESKUS
19.01 TARTU VANEMUISE VÄIKE MAJA
20.01 ANTSLA KULTUURIKESKUS
26.01 JÕGEVA KULTUURIKESKUS
04.02 KOHTLA-JÄRVE KULTUURIKESKUS
06.02 TALLINN VENE KULTUURIKESKUS

07.02 PÄÄSSE RAHVAMAJA
08.02 TÕSTAMAA RAHVAMAJA
09.02 PÄRNU ENDLA
11.02 VIIMSI HUVIKESKUS
12.02 KEILA KULTUURIKESKUS
15.02 SAKU VALLA KULTUURIKESKUS
16.02 RAKVERE TEATER
23.02 ARAVETE KULTUURIMAJA kl 17
25.02 VALGA KULTUURIKESKUS
27.02 VIRTJU RAHVA MAJA
28.02 LINNAMÄE ORU KULTUURISAAL

KOMÜDIAATEATER Alguks kell 19

VALLAVILLAK

MEELELAHUTUSLIK MÄLUMÄNG

Antsla Kultuurikeskus
TEISIPÄEV kell 18.00

21. jaanuar
18. veebruar
18. märts
22. aprill

Osalustasu 1 eur/osaleja
Kuni 10 võistkonda (max 3 liiget)

noored/täiskavanud - eraldi punktide arvestus

ANTSLA KULTUURIKESKUS

LINDA RAHVAMAJAS

LAUATENNIS JA SULGPALL

TEISIPÄEV 17:00-20:00
NELJAPÄEV 17:00-20:00

ALATES 2025. AASTAST

OODATUD INIMESED IGAS VANUSES!

INFO: VIILANDI 5830 9541

TULE AVASTA TANTSIMISE VÕLU!

PEOTANTSUKURSUS ALGAJATELE LINDA RAHVAMAJAS

OODATUD ON KÕIK TÄISKASVANUD, KES SOOVIVAD TANTSIMISEST RÕÕMU TUNDA – VARASEM KOGEVUS POLE VAJALIK!

ESIMENE TANTSUTUND TOIMUB 05.01.2025 KELL 16:30–18:00

TEINE TANTSUTUND TOIMUB 19.01.2025 KELL 16:30–18:00

EELNEVALT REGISTREERIDA: SIIMKOPP@GMAIL.COM VÕI 53322570

ANNA ENDAST MÄRKU HILJEMALT 17. JAANUARIKS

KOHTUME 2X KUUS TASUMINE ÜHE KUU KAUPA SULARAHAS KOHAPEAL 40 € /TANTSUPAAR

Linda rahvamaja

Helisev talveõhtu

LAUPÄEV 18. JAANUAR kell 17:00

TRIIN LELLEP
MART SANDER

antslakultuur.ee

Antsla valla Kultuurikeskus

kuni 31. detsembrini 15 eur
1.-17. jaanuar 2025 20 eur
kohapeal 25 eur

Antsla Valla Leht

Väljaandja:
Antsla Vallavalitsus, F.R. Kreutzwaldi 1,
Antsla linn 66403 Antsla vald
tel 785 5164, vald@antsla.ee

Toimetaja:
Kalev Joab, kalev@antsla.ee

Küljendus:
MK Meedia OÜ,
info@mkmeedia.ee

Trükk: Printall
Tiraaž: 1915

Kohalettoimetamine:
Omniva

Kaastööd palume saata 17. jaanuariks e-maili
aadressile vallaleht@antsla.ee

TALUTURG

Antsla
turuplatsil

11. ja 25.
jaanuaril
alates kl 9.00

MÜÜA LÕHUTUD KÜTTEPUUD

toores lepp,
halu pikkus vastavalt soovile

Transpordivõimalus

Urmas Zirk
5175691

MÜÜA KÜTTEPUID,
ERINEVAS
MÕÖDUS.

Okas- ja lehtpuu.
Helista 5344 0633 ja
toome kohale

MÜÜA LÕHUTUD
KÜTTEPUID

Erinevad mõõdud,
hinnad alates 60 eurot
ruumimeeter.
Antsla valla piires
transport tasuta.
Tel 555 188 38